

Sygn. akt III PK 93/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziałowi Regionalnemu w R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4 października 2018 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. akt IV Pa (...),

1) uchyla zaskarżony wyrok i oddala apelację;

2) zasądza od pozwanej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału Regionalnego w R. na rzecz powoda J. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód J. K. domagał się zasądzenia od pozwanej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału Regionalnego w R. kwoty 19.565,91 zł wraz z odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem odwołanie go ze stanowiska kierownika Placówki Terenowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w J.

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 26 stycznia 2017 r. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 19.565,91 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 października 2016 r. tytułem odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, iż powód był zatrudniony w KRUS od dnia 1 marca 1992 r. na podstawie umowy o pracę na stanowiskach kierowniczych, ostatnio zaś, od dnia 1 czerwca 2008 r., jako kierownik Placówki Terenowej KRUS w J. Pozwana zawiadomiła powoda pismem z dnia 20 stycznia 2016 r., że na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (dalej jako ustawa zmieniająca) w związku z § 5 ust. 4a statutu KRUS, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2010 r., od dnia 11 stycznia 2016 r. jego stosunek pracy zawarty na podstawie umowy o pracę przekształca się w stosunek pracy na podstawie powołania w rozumieniu Kodeksu pracy. Następnie, w dniu 16 sierpnia 2016 r., kiedy powód przebywał na zwolnieniu lekarskim, pismem z dnia 1 sierpnia 2016 r. został odwołany – z dniem doręczenia tego pisma – ze stanowiska kierownika Placówki Terenowej KRUS w J. W piśmie tym zawarto również wyjaśnienie, że odwołanie jest równoznaczne z wypowiedzeniem stosunku pracy z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Pismo nie zawierało uzasadnienia zawartego w nim oświadczenia woli pracodawcy. Wraz z odwołaniem z zajmowanego stanowiska kierownika placówki terenowej powód otrzymał propozycję nowych warunków pracy i płacy.

Uwzględniając powyższe ustalenia faktyczne oraz dokonując wykładni art. 1 ust. 3 ustawy zmieniającej w związku z art. 59 ust. 4 i art. 60 ust. 1 ustawy o

ubezpieczeniu społecznym rolników, Sąd pierwszej instancji uznał, że zajmowane przez powoda stanowisko kierownika placówki terenowej nie zostało objęte regulacją art. 1 ust. 3 lit. a ustawy zmieniającej, a zatem jego stosunek pracy nadal był oparty na umowie o pracę. Dlatego w stosunku do powoda nie miał zastosowanie art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy zmieniającej.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 9 czerwca 2017 r., wydanym na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną od wyroku Sądu pierwszej instancji, zmienił ten wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy w całości przyjął za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, stwierdzając, że spór w niniejszej sprawie dotyczy jedynie wykładni przepisów prawa. W związku z tym Sąd drugiej instancji podniósł, że istotą niniejszego postępowania było ustalenie, czy stanowisko kierownika placówki terenowej KRUS jest stanowiskiem określonym w art. 1 pkt 3 ustawy zmieniającej, na którym zatrudnienie powstaje na podstawie powołania, czy też na podstawie umowy o pracę. Powołany przepis zmienił art. 60 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w ten sposób, że ustępowi 1 nadał nowe brzmienie: „Prezes Kasy powołuje i odwołuje kierowników komórek organizacyjnych w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt. 1-3, a pozostałych pracowników zatrudnia na podstawie umowy o pracę, chyba że odrębne przepisy wymagają zatrudnienia na podstawie powołania” oraz dodał ust. 4 w brzmieniu: „Powołanie na stanowiska, o których mowa w ust. 1 oraz art. 59 ust. 4, jest równoznaczne z nawiązaniem stosunku pracy na podstawie powołania na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy”. Artykuł 9 ust. 2 przesądzał zaś, że stosunki pracy pracowników zatrudnionych w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej (11 stycznia 2016 r.) na stanowiskach, o których mowa w art. 59 ust. 4 i art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stają się stosunkami pracy na podstawie powołania w rozumieniu Kodeksu pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, wykładnia gramatyczna art. 1 pkt 3 ustawy zmieniającej prowadziła do wręcz odmiennego wniosku niż ten, który wywiódł Sąd

Rejonowy. Treść tego przepisu brzmiała: „Prezes Kasy powołuje i odwołuje kierowników komórek organizacyjnych w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt. 1- 3...” Wynikało z niej zatem jednoznacznie, że ustawodawca odnosił się w tym przepisie do kierowników komórek organizacyjnych w centrali, a po przecinku wymieniał także jako tych, których powołuje i odwołuje, kierowników w oddziałach regionalnych i placówkach terenowych. Dodatkowo zapis ten odnosił się do struktury organizacyjnej Kasy określonej w art. 61 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przepis ten stanowi zaś, że w ramach Kasy wyodrębnia się: centralę, w której według stanu zmienionego z dniem 11 stycznia 2016 r. powołaniu i odwołaniu podlegają kierownicy komórek organizacyjnych, oraz oddziały regionalne, placówki terenowe, a także inne jednostki organizacyjne. Kierownicy tych ostatnich - „innych jednostek organizacyjnych” zostali wyłączeni z grupy osób, z którymi stosunek pracy nawiązuje się na podstawie powołania. Kierownicy placówek terenowych nie zostali natomiast wyłączeni tym przepisem z powołania. Dlatego dotychczasowi kierownicy placówek terenowych Kasy, których wcześniej zatrudniono na podstawie umowy o pracę, z dniem 11 stycznia 2016 r. na mocy art. 9 ust. 2 pkt. 1 ustawy zmieniającej zostali zatrudnieni z mocy samej ustawy na podstawie powołania. Zbędne zatem było ich powoływanie nowym aktem. Powyższe ustalenia i rozważania prowadziły z kolei do stwierdzenia, że rozwiązanie z powodem stosunku pracy pismem z dnia 1 sierpnia 2016 r. nie zostało dokonane z naruszeniem przepisów prawa i Prezes Kasy jako pracodawca mógł skutecznie odwołać powoda na podstawie art. 70 § 1 k.p., który stanowi, że pracownik zatrudniony na podstawie powołania może być w każdym terminie odwołany ze stanowiska, a odwołanie to jest równoznaczne z wypowiedzeniem umowy o pracę (art. 70 § 2 k.p.). Z treści tego przepisu jednoznacznie wynika też, że odwołanie może być dokonane bez uzasadnienia oraz w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, z tym, że w takim przypadku bieg wypowiedzenia rozpoczyna się po upływie tego okresu.

Powód J. K. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 9 czerwca 2017 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu

społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 stycznia 2016 r. w związku z art. 30 § 4 k.p. i art. 45 § 1 k.p.

Powołując się na tak sformułowany zarzut kasacyjny, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 9 czerwca 2017 r. i oddalenie apelacji pozwanej wniesionej od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 26 stycznia 2017 r. oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według „norm taryfowych”, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 9 czerwca 2017 r. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznawana w niniejszym postępowaniu skarga kasacyjna jest uzasadniona.

Wstępnie Sąd Najwyższy zauważa, że zasadnicza dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestia wykładni art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a w szczególności jego zmiany dokonanej przez art. 1 pkt 3 lit. a ustawy zmieniającej, była już przedmiotem szczegółowej analizy w dotychczasowym orzecnictwie. W wyroku z dnia 7 marca 2018 r., I PK 361/16 (OSNP 2018 nr 10, poz. 136), Sąd Najwyższy wyraził zaś pogląd, że stosunek pracy kierowników placówek terenowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie ulegał przekształceniu w stosunek pracy na podstawie powołania z mocy art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw.

W pełni aprobując ten pogląd, Sąd Najwyższy w obecnym składzie uznaje zatem za niezbędne przypomnieć za powołanym wyrokiem, że zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy zmieniającej, stosunki pracy pracowników zatrudnionych w dniu wejścia w życie tej ustawy na stanowiskach, o których mowa w art. 59 ust. 4 i art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników - w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą - stały się stosunkami pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy. Artykuł 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w okresie od dnia 11 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. stanowił z kolei, że Prezes Kasy powołuje i odwołuje kierowników komórek organizacyjnych w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych, o

których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1-3, a pozostałych pracowników zatrudnia na podstawie umowy o pracę, chyba że odrębne przepisy wymagają zatrudnienia na podstawie powołania. Jednocześnie na podstawie art. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmieniającej do art. 60 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników został dodany ust. 4, w myśl którego powołanie na stanowiska, o których mowa w ust. 1 oraz art. 59 ust. 4, jest równoznaczne z nawiązaniem stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy. W ten sposób stabilne zatrudnienie na podstawie umowy o pracę - z mocy prawa i ze skutkiem natychmiastowym - zostało przekształcone w jednostkach określonych w art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w najbardziej nietrwałą formę zatrudnienia (powołanie). W doktrynie przyjmuje się, że zmiana podstawy zatrudnienia na stanowiskach wymienionych w art. 9 ust. 2 ustawy zmieniającej nie była związana z jakąkolwiek reformą administracji publicznej, która mogłaby uzasadniać zastosowanie tego typu środków oraz nie przemawiały za nią względy społeczne. Jedynym uzasadnieniem tych zmian, jak wskazano w uzasadnieniu do nowelizacji, była potrzeba „uelastycznienia powoływania i odwoływania” osób na stanowiskach objętych działaniem ustawy. W projekcie nie wskazano jakiejkolwiek innej intencji. W ten sposób ustawodawca przyznał, że jedynym jego zamierzeniem nie są reformy ustroju państwa czy ustroju organów administracji publicznej, lecz szybkie wprowadzenie zmian kadrowych w niektórych organach (por. P. Litwiniuk, M. Wiącek: Przekształcenie podstawy prawnej zatrudniania dyrektorów w państwowych agencjach rolnych w świetle wybranych zasad konstytucyjnych, Białystok, Tom XIV, s. 315-326).

Tego samego dnia co ustawa zmieniająca, weszło w życie zarządzenie nr 1 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające zarządzenie w sprawie nadania statutu Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w ten sposób, że w zarządzeniu nr 14 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2001 r. w sprawie nadania statutu Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w załączniku w § 5 ust. 4 dodano ust. 4a i 4b, w myśl których Prezes Kasy powołuje i odwołuje dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców oraz kierowników placówek terenowych i ich zastępców (ust. 4a). Powołanie na stanowiska, o których mowa w ust. 4a, jest równoznaczne z nawiązaniem stosunku pracy na podstawie

powołania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (ust. 4b). Nie został natomiast zmieniony § 5 ust. 1, zgodnie z którym oddziały regionalne wraz z podlegającymi im placówkami terenowymi są jednostkami organizacyjnymi Kasy służącymi do bezpośredniej realizacji zadań z zakresu ubezpieczenia społecznego rolników oraz innych zadań powierzonych Kasie na podstawie odrębnych przepisów. Strukturę organizacyjną oddziału regionalnego oraz podległych mu placówek terenowych określa Prezes KRUS w regulaminie organizacyjnym oddziału (§ 4 ust. 5 i 6). Jak wynika więc z tych regulacji, w strukturze organizacyjnej pozwanej „jednostki organizacyjne” nie są tożsame z „komórkami organizacyjnymi”, a statut zalicza placówkę terenową do jednostek organizacyjnych, nie zaś do komórek organizacyjnych.

O tym, że art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy zmieniającej budził wątpliwości interpretacyjne, świadczy już samo uzasadnienie projektu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r., poz. 2043, dalej jako nowelizacja z dnia 21 października 2016 r.), zamieszczone w druku sejmowym nr 850. Zwrócono w nim bowiem uwagę, że na mocy art. 1 pkt 3 ustawy zmieniającej stosunek pracy wszystkich dotychczasowych pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowników komórek organizacyjnych w Centrali KRUS, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych uległ przekształceniu w stosunek pracy na podstawie powołania. Konsekwencją tej zmiany była nowelizacja statutu KRUS, w którym wprowadzono dodatkowo w § 5 ust. 4a dotyczący zatrudniania na podstawie powołania dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców oraz kierowników placówek terenowych i ich zastępców. Powyższa regulacja zawarta w statucie została jednak przeniesiona do art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników dopiero z dniem 31 grudnia 2016 r. na podstawie nowelizacji z dnia 21 października 2016 r. (data wejścia w życie nowelizacji). Obecnie przepis ten stanowi, że Prezes Kasy powołuje i odwołuje kierowników komórek organizacyjnych i ich zastępców w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych oraz dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców, kierowników placówek terenowych i ich zastępców, a pozostałych pracowników zatrudnia na podstawie umowy o pracę, chyba że odrębne przepisy

wymagają zatrudnienia na podstawie powołania. Wobec tego należy uznać, że z wykładni literalnej art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą wcale nie wynikało, że przepis ten, określając stanowiska pracy, na których miało dość do nawiązania stosunku pracy na podstawie powołania, odnosił się do stanowiska kierownika placówki terenowej. Inny status, zgodnie ze statutem pozwanej, posiada bowiem „komórka organizacyjna”, a inny „jednostka organizacyjna”. Z tego względu Sąd Okręgowy nieprawidłowo odwoływał się do art. 61 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, wskazując, że „kierownicy placówek terenowych nie zostali tym przepisem wyłączeni z grupy osób, z którymi stosunek pracy nawiązuje się na podstawie powołania”. Dlatego też błędna jest konkluzja tego Sądu, że dotychczasowi kierownicy placówek terenowych Kasy, których wcześniej zatrudniono na podstawie umowy o pracę, z dniem 11 stycznia 2016 r. na mocy art. 9 ust. 2 pkt. 1 ustawy zmieniającej zostali zatrudnieni z mocy samej ustawy na podstawie powołania.

Za powoływanym już wyrokiem z dnia 7 marca 2018 r., I PK 361/16, wypada również podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28 czerwca 2000 r., K 25/99 (OTK 2000 nr 5, poz. 141), stwierdził, że w państwie prawnym interpretator musi zawsze w pierwszym rzędzie brać pod uwagę językowe znaczenie tekstu prawnego. Jeżeli językowe znaczenie tekstu jest jasne, wówczas - zgodnie z zasadą *clara non sunt interpretanda* - nie ma potrzeby sięgania po inne, pozajęzykowe metody wykładni. W takim wypadku wykładnia pozajęzykowa może jedynie dodatkowo potwierdzać, a więc wzmacniać, wyniki wykładni językowej wykładnią systemową czy funkcjonalną. Podobnie rzecz się ma z wykładnią tekstów prawnych, których sens językowy nie jest jednoznaczny z tego względu, że tekst prawny ma kilka możliwych znaczeń językowych, a wykładnia funkcjonalna (celowościowa) pełni rolę dyrektywy wyboru jednego z możliwych znaczeń językowych. W obu wypadkach interpretator związany jest językowym znaczeniem tekstu prawnego, znaczenie to stanowi zawsze granicę dokonywanej przez niego wykładni. W pewnych szczególnych sytuacjach rola wykładni funkcjonalnej nie będzie jednak ograniczać się wyłącznie do roli dyrektywy wyboru jednego ze znaczeń językowych, ale może tworzyć swoiste, różne od alternatyw językowych, znaczenie tekstu prawnego. Przyjęcie takiego swoistego znaczenia tekstu

prawnego ustalonego na podstawie wykładni funkcjonalnej (celowościowej) będzie prowadziło zawsze do wykładni rozszerzającej lub zwężającej. Również w tym wypadku językowe znaczenie tekstu prawnego stanowi granicę wykładni w tym sensie, że nie jest dopuszczalne przyjęcie swoistych wyników wykładni funkcjonalnej, jeżeli wykładnia językowa prowadzi do jednoznaczności tekstu prawnego. Nie oznacza to jednak, że granica wykładni, jaką stanowić może językowe znaczenie tekstu, jest granicą bezwzględną. Oznacza to jedynie, że do przekroczenia tej granicy niezbędne jest silne uzasadnienie aksjologiczne, odwołujące się przede wszystkim do wartości konstytucyjnych (por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 stycznia 1993 r., III ARN 84/92, OSNCP 1993 nr 10, poz. 183; z dnia 8 maja 1998 r., I CKN 664/97, OSNC 1999 nr 1, poz. 7; z dnia 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03, OSNC 2004 nr 1, poz. 1; z dnia 25 października 2016 r., I UK 386/15, LEX nr 2169474 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 1997 r., III ZP 38/97, OSNAPiUS 1998 nr 8, poz. 234; z dnia 8 lutego 2000 r., I KZP 50/99, OSNKW 2000 nr 3-4, poz. 24 i uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03, OSNC 2004 nr 1, poz. 1 oraz K. Płeszka: Językowe znaczenie tekstu prawnego jako granice wykładni, [w:] Filozoficzno-teoretyczne problemy sądowego stosowania prawa, pod red. M. Zirka - Sadowskiego, Łódź 1997, s. 69-77; T. Spyra: Granice wykładni prawa. Znaczenie językowe tekstu prawnego jako granice wykładni, Kraków 2006). Uzasadnieniem do przekroczenia granic wykładni językowej nie może być więc potrzeba „uelastycznienia powoływania i odwoływania” osób na stanowiskach objętych działaniem ustawy zmieniającej, gdyż ustawa ta nie zawiera jakiegokolwiek uzasadnienia merytorycznego do zmiany podstaw zatrudnienia pracowników oraz pozbawia ich w sposób natychmiastowy gwarancji ochronnych wynikających z Kodeksu pracy od dnia ogłoszenia ustawy (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2018 r., III PZP 3/17, OSNP 2018 nr 6, poz. 70). Ponadto, gdyby art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą dotyczył pracowników zatrudnionych na stanowisku kierownika placówki terenowej, to bezprzedmiotowa byłaby nowelizacja statutu KRUS, w którym wprowadzono w § 5 ust. 4a zapis dotyczący zatrudniania na podstawie powołania dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców oraz

kierowników placówek terenowych i ich zastępców, a w szczególności zmiana art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników dokonana nowelizacją z dnia 21 października 2016 r.

Końcowo Sąd Najwyższy podkreśla też, że zakres podmiotowy stosowania powołania jako podstawy prawnej nawiązania stosunku pracy został z mocy art. 68 § 1 k.p. ograniczony do przypadków określonych w odrębnych przepisach. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się zaś, że za przepis odrębny w rozumieniu art. 68 § 1 k.p. może być uznany tylko przepis ustawy, a nie przepis ustanowiony postanowieniem zawartym w tzw. autonomicznym źródle prawa pracy (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2003 r., III PZP 19/02, OSNP 2003 nr 14, poz. 329; OSP 2004 nr 11, poz. 146, z glosą A. Dubowik; wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1998 r., I PKN 345/98, OSNAPiUS 1999 nr 22, poz. 719; z dnia 28 lipca 1999 r., I PKN 175/99, OSNAPiUS 2000 nr 21, poz. 787; z dnia 24 maja 2001 r., I PKN 404/00; OSNP 2003 nr 6, poz. 146; OSP 2003 nr 7-8, poz. 88 z glosą A. Świątkowskiego; z dnia 18 stycznia 2005 r., II PK 131/04, OSNP 2005 nr 16, poz. 249). Z tego względu obowiązkiem ustawodawcy było jednoznaczne określenie w art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stanowisk pracy, na których stosunek pracy nawiązuje się na podstawie powołania, ponieważ statut KRUS wydany na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie mógł, odmiennie niż art. 60 ust. 1 tej ustawy, stanowić podstawy prawnej zatrudniania kierownika placówki terenowej. Stąd dopiero nowelizacja z dnia 21 października 2016 r. umożliwia przyjęcie, że zatrudnienie na stanowisku kierownika placówki terenowej KRUS następuje na podstawie powołania. Uznanie, że tak było również w okresie obowiązywania ustawy zmieniającej przed wejściem w życie nowelizacji z dnia 21 października 2016 r. świadczy zatem o błędnej wykładni art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w jego ówczesnym brzmieniu. W okresie tym zatrudnienie na stanowisku kierownika placówki terenowej KRUS nadal następowało bowiem na podstawie umowy o pracę. Dlatego rozwiązanie owej umowy wymagało zachowania warunków określonych w art. 30 § 4 k.p. i art. 45 § 1 k.p., a ich niedochowanie przez pracodawcę uzasadniało jedno z roszczeń przewidzianych w

drugim z tych przepisów.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że powołana w rozpatrywanej skardze kasacyjnej podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona. Skoro zaś skargi tej nie oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 9 ust. 1 pkt 1 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, orzekł jak w sentencji swojego wyroku.